

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome I. Alvarez De Paz In omnes libros De Vita Spirituali Eiusque Perfectione

Álvarez de Paz, Jacobo

Antverpiæ, 1620

Quæ Charitas sit perfectio, & de quatuor fructibus. caput. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49057](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49057)

178 P. ALVAREZ DE PAZ
sublimiorem charitatis perfectionem con-
quirere.

CAP. XXIII.
*Quæ charitas sit perfectio, & de quatuor
fructibus perfectionis.*

Illud certè colligimus, charitatem illam,
quæ hominem omnino rectificet, sensus
moderetur, affectus componat, potentias
ordinet, vires dirigat, & in prosperis, & ad-
uersis, sui, & omnium rerum mundanarum
contemptorem faciat, & Dei solius, aut eo-
rum quæ ad Deum referuntur, desideria sus-
cendat, beatum eum in hac vita, id est, perfectum
efficere. Hanc charitatem, qui in aliquo gra-
du possederit, perfectus est, & qui in minori
gradu minus, qui verò in maiori gradu, est
magis perfectus. Gratia quippe & charitas
gloriæ semina sunt, ut iuxta virtutem semina-
ris, aut minima gloriæ arbor, aut maior, aut
procera consurgat. An non, cum semen oleæ
in terrâ committis, paruum olus gignitur,
& cum talem cedri seris, cedrus magna pro-
ducitur? ita si parum habueris charitatis,
modicam gloriam colligis; & si multum ac-
quisieris charitatis, magnam gloriam & fe-
licitatem consequeris. Præclare enim dicit
Bernardus, sanctissimum patriarcham Bene-
dictum laudans: Omnino valde potens est
in

in caelis, qui tam magnus, & potens extitit
 in terris, secundum magnitudinem gratiæ,
 magnitudine gloriæ exaltatus. Charitas illa
 ita potens, ita efficax vt hominem ad animæ
 sanitatē transferat, & non solū vitam spiri-
 talem tribuat, ac etiam iuxta cuiusque statū
 imperfectiones amoueat, & optimas actio-
 nes conferat, nec non & stabilitatem ac per-
 seuerantiā in bono concedat, perfectio ani-
 mæ dicenda est, & sanitas reputāda. Est ergo
 charitas perfectio sanans mentē nostram, vel
 est sanitas animæ. Et hæc sanitas in tribus, in
 vita, in spiritualium actionum optima exer-
 citatione, & in stabilitate consistit. Primò illa
 charitas perfectio est, quæ tribuit animæ vitā,
 id est, quæ à morte peccati letalis liberat, &
 hominē Dei amicū facit. &c. non tamen satis
 est, quod charitas animæ vitā tribuat, vt sancti-
 tas & perfectio iudicetur. Multi nāq; Deo vi-
 uūt, & gratiā ac charitatē habent, quos morbi
 animi cruciāt, & spirituales dolores exagitāt.
 Si lepra inuidiæ tabescis, si febris ambitionis ar-
 des, si frenesi iræ, & indignationis ligaris, si hy-
 drope cupiditatis inflaris, si furore superbię
 teneris, viuis fortassis eris, sed nō sanus; tepi-
 dus eris & vitiosus, nō vir sanctus, atq; perfe-
 ctus. Licet enim hæc aliquādo nō vsq; adeo
 procedāt, vt letalia peccata sint, & animā mor-
 tis gladio cōfodiant, sēper tamen sunt animi
 morbi, quibus qui subiacet, non sanus est, sed

*Perfe-
ctio est
sanitas
anima.*

corde morbidus, & dolore cruciatibusq; detentus, illa igitur charitas perfectio iudicanda est, quæ supra vitam, sanitatem etiam animæ & incolumitatem impertit. perfectionem tandem arbori pulcherrimæ, & fructibus oneratæ comparamus &c. O perfectio sancta! ô sanctitas illibata! ô puritas animæ, splendida, atque decora! tu es ista arbor, quam dominus in iustorum cordibus semper charitas autem, quæ eo usque processit, ut perfectio animæ sit, arbori pulcherrimæ & magnæ cõparanda est, quæ in tempore ætatis, omnem decorem foliorum, & florum, & omnem fructuum suavitatem est assequuta. Verè arbor ætatis, nam feruore ardet, & miris amoris affectibus incalescit. Puto autem perfectionem esse arborē illā speciosam atque mirabilem, quam Ioannes in extrema suæ reuelationis parte descripsit: & ostendit mihi (inquit) fluium aquæ viuæ, splendidum tamquam crystallum procedentem de sede Dei, & agens in medio plateæ eius, & ex vtraque parte fluminis lignum vitæ, afferens fructus duodecim &c. fluius iste auxilium est diuinæ gratiæ, cuius aqua viua est, nimirum semper manans, & splendida tamquam chrysalis, id est, mentem illuminans, & ab omni sordiditate purificans. Fluius (ait Richardus) est gratia spiritus sancti, cuius imperio latificat ciuitatem Dei. Quæ rectè fluius

Apoc.
22.

Richard.

com-

comparatur, quia singulas generationes rigando, post vnā in alteram fluit, & si aliquando aliquibus subtracta angustetur, alijs tamen participando, per aliquos fluere nūquā desinit. Quę etiam bene amssimulatur aquę viuę; aquę, quia reficit, viuę quia nūquam deficit: aquę, quia abluit: viuę, quia semper fluit. Procedit hic fluuius à sede Dei & agni, quoniam à Deo gratis, & sine vllis nostris meritis datur, & ob merita Christi Saluatoris nostri confertur. Omnes vicus, & plateas ciuitatis Ecclesię rigat, quia omnibus iustis tam incipientibus quam perfectis, viuificum humorem adspersit. Bonauentura, per lignum vitę fructum charitatis intelligit. Lignum vitę sancta perfectio est, in cordibus iustorum plantata, qui hinc & inde, tamquam terra bona, & tamquam ripę amcēnissimę diuinę gratię fluuiio alluuntur: cuius ligni radix est timor Dei. Eius truncus est amor Dei, cuius rami sunt omnes virtutes, quę ab amore tamquam ab initio procedunt. Cuius folia sunt pręcepta diuina, quia lignum istud protegunt & ornant.

*Bona. in
Gē. ser.
18.*

Primus fructus perfectionis est, puritas mentium. Est enim perfectio, siue perfecta charitas veluti quędam purissima ac splendidissima lux, quę peccatorum letalium tenebras horret, & leuium peccatorum vmbra pertimescit. Et in hoc sita est similitu-

do Dei viros perfectos exornans, & eos suo splendore nobilitans, si ipsi leues etiam abijciant maculas, & mūditiā ac puritatē mētis maximo desiderio sectentur. Quod ex Am-

Ambr. de fuga secul. 6.49 brofio didicimus in hunc modū scribente. Hoc est similem esse Dei, habere iustitiam, habere sapiētiam, & in virtute esse perfectū. Deus enim est sine peccato, & ideo qui peccatum fugit, ad imaginem Dei est.

Secundus truncus perfectionis est, abiectio tēporalium. Nam perfecta charitas est, vt ditissimus & amplissimus thesaurus, qui omnes sinus & recessus mentis occupat, ne terrena capiat, aut vilia & abiecta huius mundi bona concupiscat. De quo illud in Ecclesiastico inuenimus: *Iucunditas cordis huius est vita hominis, & thesaurus sine defecione sanctitatis, & exultatio viri est longeuitas,* quibus ver-

Ecl. 30 bis homines vitam & diuturnitatem in vera lætitia, à studio virtutum exorra, & in sanctitatis ac perfectionis thesauro constitunt. Hic ergo thesaurus nos implens, & exarians facit, vt terrena contemnamus. Tertius truncus perfectionis est, quies appetituum. Perfecta namque charitas est, sicut prudentissimus gubernator, cuius proprium est rempublicam nostrorum appetituum regere, passiones ad quandam pacem, & tranquillitatem redigere &c. Appetitus regit, quia illos à rebus terrenis abducit, & in instrumenta

menta virtutis, sua potētissima suavitate cō-
uertit. Charitas etiam perfecta, passiones
tranquillat, neque aduersus rationem re-
bellare, imo nec mutire permittit.

Quartus fructus perfectionis est, cir-
cumscriptio verborum. Qui perfectè Deum
diligit, eo ipso quod diligit non sæculari-
bus colloquijs distrahitur, quia cor cæle-
stium rerum amore suspensum, quo nam
modo aut vana audiet, aut terrena loque-
tur, aut ad res inutiles, & inanes attendet?
Qui perfectè Deum diligit, ea loquitur
quæ Deo placent, quæ sibi profint, &
utilitati proximorum inseruiant: dicente
Prospero Episcopo Regiensi. Hoc loqu-
untur quique, quod diligunt & delectabi-
liter audiunt, quod assiduis cogitationi-
bus voluunt. Sicut clausa vascula, quid in-
tus habeant, ignoramus; aperto verò ore
vasculorum, quid intrinsecus contineatur
agnoscimus, ita Sanctorum corda, quæ
clauso ore occulta sunt, aperto ore de-
teguntur. Quid igitur in cordibus nostris
lateat, eloquia, quæ fundimus paten-
ter ostendunt: & inane est cor, quod
inania loquitur, & iudicium plenitudi-
nis, si sancta semper, & proficua loqua-
tur.

*Prosper.
lib. . de
vita con-
templ.
cap. 6.*

Nos qui primos fructus arboris vitæ, id
est perfectionis libauimus: æquum est vt

M 4   alios

alios ex altioribus & nobilioribus ramis pendentes, affatim quoque manducare cupimus, & qui primorum quatuor fructuum perfectiones audiimus, aliorum qui sequuntur, audiamus.

Quintus ergo fructus perfectionis est munditia cogitationum. Charitas, cum ad fastigium perfectionis adscenderit, diligentiori conatu cordis cogitationes mundat, & puras, incontaminatasque custodit. Quasi sponsa, quæ typus est animæ perfectæ magis de interna pulchritudine, quam de externa laudatur. *Oculi tui columbarum* (inquit sponsus) *absque eo quod intrinsecus latet.* Quia valde honestum est quidquid in exterioribus operatur, quod simpliciter inter homines conuersatur. Sed vehementer pulchrius & honestius est, quod cordis desiderium illibatam retinere conatur, quod æternæ beatitudinis claritatem in mente retinet, erecta contemplatur: quod in his quæ interius videt, suaviter requiescit, & mundatur. Nam charitas hæc, cum plenum mentis dominatum acceperit, ita eam absorbet, ut Deum, & quæ ad ipsum pertinent tantummodo cogitare faciat, ut nihil vanum, nihil otiosum, nihil ab æterna salute alienum cogitare permittat. Sextus fructus perfectionis est impatientia desideriorum. Cui enim charitatem perfectam assimilabimus, nisi maximo

igni

igni, & voracibus flammis, numquam materia combustibili sibi concessa satiatis; & eò illarum ætus impatientior est, quo plura, & maiora comburit: sic prorsus sunt perfectæ charitatis desideria, quæ semper noua virtutum opera inueniunt, noua Dei obsequia perscrutantur, nouos labores aggre-
 diuntur. Perfecta charitas in bonum sine vlla comparatione insaturabilis. Verè fortis tamquam mors dilectio, Charitas perfecta & zelus perfectus honoris Dei, quantumuis amet, quantumuis diuinum honorem in mundo promoueat, numquam dicit, sufficit; sed ardentiori desiderio ad maiora & difficiliora procedit. Quomodo enim desiderium ipsum per se cessabit, quod fit maiorum rerum assecutione potentius? aut quare materia sanctorum desideriorum deficiet eis, qui quantumuis magnam puritatem assequantur, aut præstantissima opera faciât, semper infinitum restat assequendum, aut aliquid maius, excellentiusque patrandum. Equidem existimo Deiparam virginem, in ipso sui obitus sanctissimi puncto constitutam, & ad immensam puritatem exaltatam, quæ esset digna matre & sponsa Dei, adhuc maiorem aliquam puritatem esurisse, & si aliud vitæ momentum sibi concessum esset, eam nouo, & illo præstantissimo merito fuisse cumulandam, Ignis ergo iste perfectæ chari-

charitatis, quem Christus venit mittere in terram, & voluit vehementer accendi, copioso igne voracior est, quem nulla acquiescens puritas satiat, quem nulla dignitas, id est nulla ad Deum propinquitas cōprimat, qui amplius conatibus & desiderijs excrecat. Vnde liquet, quia perfecti desiderijs veluti impatientes sunt, qui dicunt: Satiabimur cum apparuerit gloria tua. quamdiu verò gloria non apparet, sed carne mortali cinguntur, non satiantur, sed maiorem sanctitatē, & copiosiora virtutis opera esuriunt & sitiunt.

*Aug.
in psal.
132.*

Septimus fructus perfectionis est, sollicitudo virtutum. Augustinus, perfectos existimat, qui legem implent, ad cuius perfectam consummatamque custodiam universè virtutes in vnam curam, opusque conspiciunt. Etenim (inquit Basilus) si hominē Dei oportet perfectum esse, sicut scriptum est, prorsus necesse est, ut præceptis in omnibus defungendis efficiatur perfectus in mensuram ætatis plenitudinis Christi. Perfectio ergò non est otiosa, non negligens, sed attentis considerationis oculis omnia occurrentia perlustrat, & occasiones virtutum exercendarum cum ingenti exultatione complectitur ne ipsum aliquod lucrum spirituale prætereat.

Octavus fructus perfectionis est, pulchritudo operum, cui enim perfectam charitatem

tem comparabimus, nisi aurifici sapientissimo, qui ex auro dextrocheria, in aures, & monilia, ita pulchra & decora componit, ut etiam principibus ac regibus pretiosa & magni valoris appareant. Sic perfecta charitas ex auro, nimirum ex materia virtutum bona opera perficit, ita feruida, & omnibus numeris absoluta, ut Angelis, & Deo ipsi plane grata sint, & omni ex parte bona, pulchra & honesta videatur. Perfecta Charitas, opera in solum Deum, purissima intentione dirigit. Quare Salomon in proverbijs dicit, *quia* Prova. 13 *lux iustorum*, id est, eorum vita & conuersatio latificat. Quosnam latificat? Certè Deum, Angelos, & homines: Deum, cui illi purissimum honorem exhibent; Angelos, quorum se discipulos, & imitatores ostendunt; & homines, quos vitæ sanctitatē & bonorum operum perfectionē docet. Si viri perfecti orant; tanto spiritus feruore, tanta reuerentia & timore, tanta fiducia & amore orant, ut non tam homines fragiles, quàm terrestres quidam Angeli videantur.

Quatuor adhuc fructus ligni vitæ nobis explicandi supersunt. Nonus igitur fructus perfectionis est, sustentia aduersitatum. Nam perfecta charitas est, sicut gigas robustissimus, quæ onera alijs hominibus importabilia expedite vehit, & sine vlla difficultate supportat. Sic perfecta chari-

charitas, oneribus magnarum aduersitatum, quæ communes iustos premunt, nec tristatur, nec premitur, nec immoderatè fatigatur. Hæc est enim magnæ dilectionis natura, vt aduersa non sentiat, aut etiam cæcigenti hilaritate sustineat. Quare patien-

Gen. 29 chæ iacob, magnos & multos labores Rachelis gratia sustentanti, pauci videbantur præ amoris magnitudine. Et Paulus Christus

2. Cor. 7 in vita, & in ore, & in visceribus scriptum habens calamo charitatis, repletur consolatione, & superabundat gaudio in omni tribulatione sua. Perfecti sapius tribulationum propter Christum, amore capti, ad amoris probationem desiderant, clamantque cum

Psal. 25. Psalmographo: proba me Domine, & tenta me, virenes meos & cor meum. Probari appetunt viri, & exerceri volunt, vt & charitatis intus latens capiant experimentum, & magni atque excellentis amoris præbent indicium. In hoc autem se viros perfectos & sanctos ostendunt, & fructum

Greg. 5. moral. cap. 13. suauissimum perfectionis edunt. Quare (vt inquit Gregorius) ille verè perfectus est, qui erga imperfectionem proximi impatient non est, nam qui alienam imperfectionem ferre non valens, patientiam deserit, ipse sibi testis est, quod perfectè necdum profecit.

Luc. 21. Hinc in Euangelio Veritas dicit: *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* Quid est enim,

anim
viue
ar
est,
tiam
tribu
non
& af
bon
fin
D
ctio
cta
inte
nem
ipfa
lect
tit.
cum
nun
& it
amo
ten
mer
re,
le s
cor
fari
luc
lia

animas possidere, nisi perfectè in omnibus
 viuere, cunctis mentis motibus ex virtutis
 arce dominari: perfectio ergo, quæ patiens
 est, in aduersitatibus, & laboribus toleran-
 tiam habet, & tribulationibus exagitata fra-
 tribus se mitem & blandam ostendit; quia
 non putat se plenè naturam nostram vicisse,
 & affectus humanos superasse; nisi & omnia
 bona agat, & omnia mala ab alijs illata su-
 sineat.

Decimus fructus perfectionis est, colle-
 ctio internarum virium. Est namque perfe-
 cta Charitas velut magnes, quæ memoriam,
 intelligentiam, voluntatem & cogitatio-
 nem, ad se potenter trahit, & ab eo in quo
 ipsa occupatur, scilicet à Deo summe di-
 lecto, minimè auelli separarique permit-
 tit. Si enim humanus aut profanus amor,
 cum magnus est, ita mundanorum homi-
 num mentes absumit, vt eas extra se ducat,
 & sui compotes esse non sinat; quid diuinus
 amor, quid charitas sine vlla mensura po-
 tentior & robustior efficiet, nisi perfectorum
 mentes à rerum labentium miserijs extrahe-
 re, & in Deum, atque in res diuinas, ac cæ-
 lestes immittere? Horum memoria Dei re-
 cordationibus capta, creata omnia nõ neces-
 saria detrectat; intelligentia splendidissima
 luce perfusa, iugiter mysteria supernatura-
 lia perlustrat; voluntas igne amoris absum-
 pra,

pta, res perituras exhorret, & soli Deo, si-
 licet amato suo, affectibus sanctis adhaeret
 mundanis rebus frigida, & rebus divinis
 accensa. Hi sunt qui frequenter pacis ob-
 cula, & amplexus charitatis excipiunt, illu-
 bila experiuntur, excessus mentis patiun-
 tur. Egregiè hunc perfectionis effectum
 magnus Albertus, & verè magnus, qui scientia-
 riarum profunditatem tanta sanctitate con-
 diuit, in hunc modum exposuit. Quia ex-
 est hominis in hac vita sublimior perfectio,
 ita Deo vniri, vt tota anima, cum omnibus
 potentijs suis, & viribus in Dominum Deum
 suū sit collecta, vt vnus fiat spiritus cum eo,
 & nihil meminerit nisi Deum, nihil sentiat
 aut intelligat nisi Deum, & omnes affectio-
 nes, in amoris gaudio vnitæ, in sola conditio-
 nis fruitione suauiter requiescant. Et paulo
 post explicato, quomodo anima Deo simili-
 efficiatur, subdit: hoc autem numquā plene
 fit: nisi cum ratio perfecte iuxta capacitatem
 suā illuminatur ad cognitionem Dei, qui est
 summa veritas; & voluntas perfecte afficitur
 ad amādam summā bonitatem: & memoria
 plene absorbetur, ad intuendum & fruendum
 æterna felicitate, & ad suauiter & delectabi-
 liter in ea quiescendum: & quia in horū con-
 summata adeptione consistit gloria beatitu-
 dinis, quæ perficitur in patria, liquet quod
 istorū perfecta inchoatio est perfectio in hac
 vita.

*Albertus
 lib. de ad-
 herendo
 Deo. c. 3.*

vita. Qui doctè & subtiliter perfectionē in hac potentiarū collectione, seu in hac vnione constituit. Quoniā si perfectio (vt ex Thoma Aquinate didicimus) posita est in vnione cuius rei cum suo vltimo fine: manifestū est, perfectionem nostrā esse illam charitatē, ita ardentem & absolutā, quę vires nostras à caducis rebus dimoueat, & Deo fini nostro adherere, suauissima quadā dominatione compellat. Sic ergò perfecta charitas animas perfectiorū, non solum solitiorū, sed omnium sibi subiecit, & in Deū collēgit, vt earū vires, atque potētias ab omnibus creaturis abstrahat & solū Deum cogitare, intueri, desiderare & amare concedat. Vndecimus fructus perfectionis est, concordia voluntatum. Quis enim nos reprehendet, si perfectā charitatem, vinculo animæ & corporis similem esse dicamus: vt quemadmodū ratione huius nexus, corpus nihil aliud, aut beatius, aut iucundiū habet, quam animam complecti, ei arctissima vnione coniungi, & ab illa regi, ac gubernari, ita volūtas nostra perfectæ charitatis causa, nihil aut amabilius aut felicitàs experitur, quā diuinæ voluntati subijci, eiusque regulā omnia cogitata, & acta metiri. Hoc ergò vinculo perfectiorū voluntas diuinę volūtatī colligata, illud vult, quod Deum velle existimat, & illud non vult, quod Deū nolle cognoscit: amat quod ipse amat, odio habet quod

*Prosper.
lib. 3. de
vita con-
templ.
cap. 15.*

quod ipse odit, & quantum potest, nec
tum vnguem à Dei imperio & iussione
cedit. prorsus hæc humanæ voluntatis cum
diuina voluntate concordia, fructus per-
fectionis est, quæ Dei similitudinem quærens
non tam eam in natura, quàm in hoc cõsentit
& vnanimitate constituit. Vnde Prosper
sapienter ait: possunt in hac vita illi esse per-
fecti, qui perfectè diligunt Deum. Et
perfectè Deum diligunt, qui volendo, quod
vult Deus, & nolendo, quod non vult, nec
vllis peccatis, quibus offenditur, acquies-
cunt: & semper se ad virtutes, quas ipse
dignatur donare, diligendas & habendas
extendunt.

Duodecimus fructus perfectionis, illius
postremus est, transformatio in Deum. Nam
perfecta charitas est quasi transfiguratio, aut
transformatio quædam, qua vir iustus et
que perfectus, non tam externam effigiem
quam interna mentis lineamenta mutat, &
veteris Adæ miserias exuens, noui hominis
Christi claritatem sanctitatemque conse-
quetur. Hæc transformatio est in hoc consistens
vt homo Dei proprietates & virtutes imi-
tetur, & ingenita vitia ac affectuum immo-
derantiam derelinquat. Animus viri perfecti
Dei maiestate ac puritate beneficio charita-
tis immersus, diuinas proprietates redoleat
& omnem veteris hominis malitiam & v-
tiositatem

tiositatem extinguit. Quem statum Paulus
 in seipso describit, dicens: *Christo confixus*
sum cruci. Vivo ego, iam non ego, vivit vero in me
Christus. Confixitur cruci Christi (inquit
 Ambrosius) qui æmulus vestigiorum eius,
 nulla mundi concupiscentia capitur, vt Deo
 viuens, mundo mortuus videatur. Qui e-
 nim non agit, quæ mundi sunt, vel erroris,
 mortuus est mundo. Et vivit in eo Christus,
 quoniam seipsum Christo Domino, ac cruci
 præbuerat, cunctaque reiecerat temporalia,
 & ad illius voluntatem faciebat omnia: ideo
 non dicit: vivo Christo, sed longè maius est,
Vivit in me Christus. Vivit ergo in perfectis
 Deus, & illi transformantur in ipsum, non
 quia naturam humanam perdunt, sed quia
 similitudinem quamdam diuinæ sanctitatis
 induunt, & immunditiam peccatorum ab-
 jiciunt. O quam aprè & appositè Bernar-
 dus hanc perfectorum transformationem
 declarat! Quomodo stilla aquæ modica (ait)
 multo infusa vino, deficere à se tota vide-
 tur, dum & saporem vini induit & colorem,
 & quomodo ferram igitum & candens
 igni simillimum fit, pristina propriaque for-
 ma exutum, & quomodo solis luce perfu-
 sus aër, in eandem transformatur luminis
 claritatem, adeò vt non tam illuminatus,
 quàm ipsam lumē esse videatur: sic omnem
 tunc in sanctis humanam affectionem mira-

Galat. 2

Ambr.
ibi.Bern.
lib. de
diligen-
do Deo.N
bili

bili quodam, & ineffabili modo necesse est
à semetipsa liquefcere, atque in Dei penitus
transfundi voluntatem. Alioquin quomodo
omnia in omnibus erit Deus, si in homine
de homine quicquã supererit? Manebit quo-
dem substantia, sed in alia forma, alia gloria
aliaque potentia. Sic ille de Sanctis vitam bea-
tam agentibus non minus verè, quàm ele-
ganter scripsit, sed quod illi in cœlesti patria
vsque ad facietatem edunt, in hac mortali
vita, aliqua ratione degustant, quatenus di-
uinis perfectionibus vestiuntur. Illa namque
cogitationum puritas, affectionum sanctitas,
conscientiæ pax atque serenitas, illa ergo
proximos charitas, illa nobilis occupatio
qua semper Deum cogitant, Deum in omni-
bus quærent, Deum cupiunt, Deum amon-
stringunt amplexibus, hæc, inquam, omnia
quid sunt, nisi quædam scintilla illius ignis
in creati, qui perfectos accendit? Quid sunt
nisi vestimenta quædam illius æterni regni
qui regalibus indumentis dilectissimos filios
circumdat? Quid sunt, nisi proprietates &
perfectiones Dei, qui sanctos & electos suos
ad perfectionem euectos in suæ deitatis im-
aginem similitudinemque transformat. Chri-
stus in viris sanctis atque perfectis non ob-
scure cognoscitur, à quo tamquam ab effica-
cissimo igne in ipsum transformati, & veluti
ignei facti, Dei splendorem & calorem &

pulchritudinem, & efficacitatem possident,
 & antiquas tenebras, & pristinum frigus, &
 deformitatem, & pusillanimitatem ignorat;
 Caritas ergo ad hanc eximiam nobilitatem
 prouecta, quæ nihil terrenum sapiat, nihil vi-
 le quærat, nihil virtuti & mentis puritati cõ-
 trarium admittat, quæ virtutes omnes in a-
 nimam inuehat, ad omne bonum opus se-
 ipsam extendat, & solum Deum sitiat, ac eius
 inrimam vnionem precibus postulet, gemit-
 tibus efflagitet, & ineffabilibus desiderijs
 concupiscat, ipsa est perfectio spiritualis vi-
 ta. Leo Papa inquit: Hæc est perfectorum
 vera iustitia, vt numquam præsumant se esse
 perfectos, nec ab itineris nondum finiti in-
 tentione cessantes, ibi incidant in deficiendi
 periculum, vt proficiendi deposuerint appe-
 titum. Quare ergo nemo nostrum tam per-
 fectus & sanctus est, vt perfectior sanctiorq;
 esse non possit. Et Augustinus: hæc est nostra
 in ipsa peregrinatione iustitia, vt ad illam per-
 fectionem, plenitudinemque iustitiæ, vbi in
 specie decoris eius, iam plena & perfe-
 cta charitas erit, nunc ipsius cursus recti-
 tudine, & perfectione tendamus. Hæc
 est nunc nostra iustitia, qua currimus
 esurientes, & sitientes ad perfectionem
 plenitudinemque iustitiæ, vt ea postea sa-
 turemur. Ac per hæc in ea, quæ perficienda
 est iustitia multum in hac vita ille profecit,

*Leo. serm.
 2. quad.
 c. 1.*

*Aug.
 lib. de
 perfect.
 iustitia;
 c. 8.*

qui quàm longè sit, à perfectione iustitiæ proficiendo cognouit. Nam pia humilitas est, quæ incipientes ad augmentum virtutum effert; proficientes in perfectionem inuehit, & perfectos, & sanctos in adepta perfectione ac mentis puritate custodit.

CAP. XXIV.

Quomodo perfectio exponatur illis verbis, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua & ex omnibus viribus tuis.

Multa de vitæ spiritualis perfectione diximus, quæ iustus, vt respicit Deum, perfectus nuncupatur: & multò plura & laetiora diceremus, si tanta esset nostra solertia, vt Christi Saluatoris nostri verbum inueniret, quo perfectionem, aut consilio suavit, aut præcepto & iussione mandaret. Puto sanè perfectionem illis Domini verbum esse contentam, quæ habentur apud Mattheum. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua.* Quibus Lucas addidit, *Et ex omnibus viribus tuis.* Marcus autem, *& ex tota virtute tua.* Et in Deuteronomio adhuc adiectum est *Ex omni fortitudine tua: vt sex modis Dominum*

Matth.
22.

Luc. 10.

Marc.
12.

Deut. 6.